

УКРАЇНОЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ У БЕЛГРАДІ

Оксана Микитенко

Доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник,
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН
України, вул. Грушевського 4, 01001, Київ, Україна
e-mail: oksana_mykytenko@hotmail.com, ORCID 0000-0001-7613-8557

CONFERENCE IN UKRAINIAN STUDIES IN BELGRADE

Oksana Mykytenko

Doctor of Philological Sciences, Leading Scientific Worker,
Maksym Rylsy Institute for Art Studies, Folklore and Ethnology,
National Academy of Sciences of Ukraine,
4. Hrushewsky Str., Kyiv, 01001, Ukraine
e-mail: oksana_mykytenko@hotmail.com, ORCID 0000-0001-7613-8557

13–15 листопада 2024 р. у Белграді (Сербія) відбулася міжнародна наукова конференція “Виклики на перехресті культур. Новий погляд на сербсько-українські культурно-історичні зв’язки”. Конференцію було організовано філологічним факультетом Белградського університету спільно з кафедрою слов’янської філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка та Інститутом класичних студій і славістики Університету у Гданську (Польща). У конференції, яка мала міждисциплінарний характер і була присвячена різним аспектам українознавчих студій, взяли участь представники Італії, Польщі, Сербії, Словаччини, Угорщини, України. Окремі учасники представляли дві країни. Робочими мовами були українська, сербська та англійська. Підтримку конференції надало Посольство України у Республіці Сербії, яке власним коштом організувало поїздку української делегації.

На відкритті конференції, що проходила у залі засідань ректорату Белградського університету, із вітальним словом виступили Надзвичайний і Повноважний Посол України у Республіці Сербії п. Володимир Толкач, а також проректор із міжнародної співпраці Белградського університету проф. др. Небойша Бойович. Почесною відзнакою було нагороджено професора кафедри славістики філологічного факультету Белградського університету проф. др. Людмилу Попович, яка була ініціатором проведення конференції. Під час вручення нагороди проф. др. Анатолій Загнітко (Київ-Вінниця, Україна) передав Л. Попович мантию і кеп професора Донецького університету, відзначивши її вагомий доробок у галузі україністики.

Відбулося три пленарні засідання, на яких було заслухано ряд доповідей як в офлайн, так і онлайн форматах. Доповідь Л. Попович “Виклики формування національної та етнокультурної ідентичності на перехресті культур” (Белград, Сербія) підкреслила необхідність прийняття “іншого” як умову збереження власної ідентичності та запоруку розвитку міжкультурного співробітництва. Про співпрацю України та Сербії в освітній, науковій та культурній сферах наприкінці ХХ ст., а також про сучасні виклики розповіла др. Галина Саган (Київ). Про історичні зв’язки регіонів України та Сербії йшлося у доповіді Джури Харді (Нові Сад, Сербія) “Мачва як альтернатива Галичини на прикладі князя Ростислава Михайловича”. Валерій Власенко (Суми, Україна) в онлайн презентації зробив огляд діяльності української політичної еміграції в Югославії та Румунії у період між Першою та Другою світовими війнами, наголосивши на спільних та відмінних процесах. Ще одна онлайн-повідь – др. Олега Румянцева (Палермо, Італія) стосувалася листування відомих науковців М. Ковача і О. Мишанича, зокрема обговоренню питань “образу громади русинів-українців”.

Друге пленарне засідання проходило у залі засідань філологічного факультету Белградського університету і було присвячене українсько-сербським літературним та літературознавчим зв’язкам як в історичному, так і в сучасному аспекті. Прозвучали доповіді: д.філол.н. Алли Татаренко (Львів, Україна) “Крізь призму війни: рецепція сербської літератури в Україні упродовж 2014–2024 рр.” (онлайн); д.філол.н. Оксани Микитенко (Київ, Україна) “Сербська література в українському “Всесвіті””, яка передала кафедрі числа журналу за 2024 р.; канд. філол. н. Олени Дзюби-Погребняк (Київ, Україна) “Українці в сербській літературі, серби в українській: маловідомі сторінки наших взаємин”; проф. др. Деяна Айдачича (Гданськ, Польща) “Українсько-сербський збірник “УКРАС” – історія, автори і внесок щорічника” (онлайн).

На третьому пленарному засіданні, яке проходило у бібліотеці кафедри з славістики філологічного факультету, було розглянуто ряд актуальних мовознавчих питань, спільних для українського і сербського наукового дискурсу, зокрема: “Провокативність іменниково-морфологічної форми у постмодерному українському та сербському дискурсах” (проф. д. філол. н. Анатолій Загнітко, Київ-Вінниця, Україна); “Відтворення українських власних імен сербською мовою” (др. Мілена Іванович, Белград, Сербія); “Лінгвориторичні стратегії зображення російсько-української війни (на матеріалі заголовків сербських інтернет-видань)” (др. Анастасія Тепшич, Белград, Сербія-Вінниця, Україна).

Надалі робота конференції відбувалася у межах п’яти тематичних секцій: 1) Мовна картина світу у калейдоскопі культур; 2) Меншини на культурних перехрестях; 3) Культурно-історичні зв’язки крізь призму особистості; 4) Літературна рецепція у контексті культурних взаємовідносин; 5) Літературний переклад як чинник національної культури. Серед доповідачів було чимало молоді, зокрема випускників кафедри славістики, виступи яких засвідчили високий рі-

вень україністики у Белградському університеті. Було заслухано доповіді, котрі у повній мірі втілили основне завдання міжнародної конференції – висвітлити найголовніші аспекти нового бачення сербсько-українських культурно-історичних зв'язків, а також представити перспективи їхнього подальшого розвитку.

Для учасників конференції було проведено тематичну екскурсію «Фрушкогорські монастирі та українське бароко» із відвіданням м. Сремські Карловці, а також знайомство із фотовиставкою “Україна: війна + любов”, що проходила в Європейському Домі у Белграді.

Дата подання статті до редакції: 10.12.2024 р.